

УДК 745.03(671.672)

ХУДОЖНІЙ МЕТАЛ ЛЬВОВА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ: УРБАНІСТИЧНІ ТА СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ (ЗА ТВОРАМИ СКУЛЬПТОРА ВОЛОДИМИРА ЦІСАРИКА)

Волошенко Віктор Олександрович, аспірант,
Львівська національна академія мистецтв, м. Львів
victor291976@ukr.net

Розглянуто тенденції розвитку художнього металу Львова, передовсім металевої скульптурної пластики початку ХХІ ст. Висвітлено роль у цьому процесі творів талановитого скульптора, випускника Львівської національної академії мистецтв В. Цісарика. Окреслено роль урбаністичних тенденцій у формуванні художньо-стильових особливостей сучасної металевої пластики. Основна увага приділена металевим скульптурним композиціям митця, чия творчість вперше введена в науковий мистецтвознавчий обіг.

Ключові слова: Львів, художній метал початку ХХІ ст., Володимир Цісарик, урбаністичні і стильові тенденції творчості.

Постановка проблеми. Урбанізм – поняття, що має декілька значень: По перше, воно визначає напрям у містобудуванні ХХ ст., утверджує необхідність створення і розвитку великих міст. По друге, в мистецтві ХХ ст. це тема зображення життя великих міст. По третє, «урбанізм» конкретизує і визначає жанровість міських (індустріальних) пейзажів. На зламі ХХ–ХХІ ст., особливо впродовж його останнього десятиліття, сформувався один із найбільш цікавих для дослідження період розвитку українського художнього металу. Мистецтво Львова від 1990-х рр. і до сьогодні дає дослідникам все нові матеріали з царин скульптурної і декоративної металевої пластики в міському архітектурному просторі. Але спроби систематизації й аналізу художньої спадщини цього періоду виявили, що окремі імена митців, складові їх творчості потребують додаткової і поглибленої уваги. Це стосується і скульптурного литого металу Львова початку ХХІ ст., продукції місцевих ковальських, ливарних підприємств, зокрема, Львівської експериментальної кераміко-скульптурної фабрики, діяльності вищих художніх навчальних закладів і, зрозуміло, творчості митців, які активно формують роль і присутність художнього металу у сучасному місті. Саме впродовж цього періоду розвинулася творчість митця В. Цісарика, яка фактично вперше, передовсім його об'ємно-просторова металева пластика, в такому аспекті аналізується у даній статті, а її результати вводяться у мистецтвознавчий науковий обіг, що дає змогу констатувати актуальність пропонованої теми.

Останні дослідження та публікації. Серед публікацій останніх двох десятиліть уваги заслуговують дослідження С. Боньковської [4], М. Селівачова [9], О. Роготченка [8], Е. Сидор [10], А. Бень-Дронюк [2] та ін., в яких значна увага приділена проблемам розвитку скульптурного ковальства і литва початку ХХІ ст. Помітну роль у розвитку сучасної історіографії художнього металу Львова відіграють праці Р. Шагала [11–13], який упродовж тривалого періоду комплексно досліджує проблематику цього виду мистецтва в різних його аспектах. Не менш важливу роль у формуванні мистецтвознавчого доробку відіграли дослідження львівського скульптурного художнього металу, до традицій і творчих надбань якого часто звертаються сучасні професійні митці Львова [5; 6]. Разом із тим, попри певну кількість опублікованих матеріалів, можна помітити непослідовність самого процесу вивчення художнього металу Львова, а також певну обмеженість обсягу аналізованих та особливо ілюстрованих у публікаціях творів скульптурного литва і кування. Так, творчість скульптора В. Цісарика продовжує привертати увагу переважно періодичних популярних та Internet-видань [3, 7, 16], а тому дану публікацію можна вважати більш ґрунтовним науковим дослідженням.

Мета статті. Виходячи із стану вивчення об'єкту і предмету даної публікації, її метою стало виявлення характерних рис художнього металу Львова початку ХХІ ст., передовсім, основних тенденцій розвитку і художньо-стильових особливостей металевої скульптурної пластики (на прикладі творчості скульптора В. Цісарика у контексті розвитку культурних урбаністичних тенденцій Львова).

Методологія дослідження. Базовим став метод мистецтвознавчого аналізу скульптурних творів В. Цісарика, створений упродовж початку ХХІ ст. у різних зонах та об'єктах Львова – пішохідних, рекреаційних, архітектурних. Розширений варіант дослідження спонукав до використання комплексного підходу із застосуванням архітектурно-структурного, описового, порівняльного методів.

Вклад матеріалу дослідження. Поява ще одного поняття – «новий урбанізм» (New Urbanism), як означення концепції «впорядкування урбаністичного простору», виникла на тлі критики процесу «розповзання передмість» і відстоює відродження невеликого компактного «пішохідного» міста або

району, на противагу «автомобільним» передмістям. По-суті, «новий урбанізм» – це два різних варіанти урбаністичних ідей. Перший, європейський, варіант, лідерами якого стали брати Л. і Р. Кріе, тісно пов'язаний із загальним трендом т.зв. «архітектура постмодернізму» з характерним збільшенням або, навпаки, зменшенням деталей, поєднанням різнорідного, розривами елементів, що підкреслюють не стільки копіювання старого, скільки появу нового ефекту, завдяки якому архітектуру постмодернізму легко впізнати [15]. Поряд із цими формальними рисами, проявилось і прагнення відтворити найкращі якості старовинних міст: невеликі квартали з їх суцільними, без розривів між будівлями, фасадами вулиць, маленькі пішохідні площі, затишні куточки тощо.

Спроби систематизації й аналізу художньої спадщини, здобутки львівського декоративного і функціонального металу виявили, що окремі митці, складові їх творчості і надалі потребують додаткової та поглибленої уваги. До речі, історичні тенденції функціоналізму у Львівській архітектурі і архітектурно-художньому металі простежуються аж до 1939 р. Складне в художньому та історичному аспектах львівське архітектурне середовище вимагало практично нового формально-естетичного вирішення. Цікаві формально-стильові пошуки у царині функціоналізму продемонструвала, наприклад, продукція майстерні Й. Викрути, що активно діяла у 1920–1930-х рр. [13; 97].

Напередодні II Світової війни динаміка розвитку художнього металу Львова відчутно спадає. З установами у 1939 р. на західноукраїнських теренах радянської влади, відбулися глобальні зміни як в економічному, так і культурному розвитку міста: були ліквідовані, зокрема в металообробній галузі, приватні підприємства, з асортименту виробів вилучені сакральні мотиви, національні та західні формально-естетичні риси. Після війни художній метал стає відчутно проблемною галуззю міської культури. Його застосування на довший час переходить у площину суто функціонального забезпечення архітектурних об'єктів.

Відродження ролі художньої металевої пластики, спочатку у вигляді карбованих рельєфів і барельєфів, припадає на початок 1970-х рр. і представлена творами київських, харківських, львівських митців, завдяки чому розвиток об'ємної металевої пластики стає більш помітним. Проблематика художнього металу Львова була піднята наприкінці ХХ ст., а перші практичні кроки до початку професійного навчання художній обробці металу у другій половині цього століття зробили Львівський коледж декоративного та ужиткового мистецтва ім. І. Труша (1960-ті рр.) і Львівська національна академія мистецтв (1990-ті рр.), де функціонує спеціальна магістерська кафедра художнього металу [12; 413–414]. Ідея програми підготовки фахівців полягала в тому, що вища художня школа має на професійному рівні замінити аматорську практику навчання на комплексну технічно-естетичну програму нового типу, яка поряд із ремеслом художньої обробки металу покликана надати можливість опанувати комплекс художньо-теоретичних знань і практичних навичок із рисунку, композиції, художнього моделювання, технології обробки металу, необхідний мінімум мистецько-теоретичних знань, що мають формувати обізнаність студентів із сучасним художнім процесом [13; 81].

Повертаючись до сучасного періоду, зауважимо, що автор найбільш відомих, часто спірних, але вельми популярних львівських скульптур із металу В. Цісарик часто шукає натхнення, за його ж зізнанням, в образах Львова, в його історії, навіть в образах випадкових перехожих тощо. Серед монументальних творів митця, встановлених у багатьох українських містах і за кордоном: у Чернівцях – пам'ятник Францу Йосифу I, у Червонограді – загиблим шахтарям, у Кіровограді – В. Винниченку, в Англії – скульптура «Міленіум» та ін. [3]. Але особливу увагу привертають скульптурні об'єкти у Львові. Це, зокрема, бронзові постаті Захер-Мазоха, винахідників газової лампи Я. Зега та І. Лукасевича, П. Пікассо, львівських Бровара і Сажотруса та ін. Сам В. Цісарик зазначає, що після навчання в коледжі ім. І. Труша і Львівській академії мистецтв – усе в царині монументально-декоративної скульптури – першою своєю «серйозною» роботою він вважає пам'ятний знак М. Шашкевичу у Жидачеві. І з того часу митець активно працює в жанрі монументальної і станкової скульптури, а також захоплюється меморіальною пластикою, медальєрством, експериментує з різними матеріалами – металом, деревом, каменем. Власне, тут саме час звернути увагу на синтез художньо-стильових і урбаністичних тенденцій у творчості В. Цісарика, які й є основним об'єктом нашої уваги.

З огляду на це доречно звернутися до ще одного, американського варіанту – т.зв. «нового урбанізму». Це поняття прийнято трактувати як «прагнення сформувати повнокровні нові міста з пішохідною доступністю всіх видів послуг і в теорії – місце прикладання праці» [6; 119]. «Конгрес нового урбанізму» (CNU) – організація, що поширює ідеали цієї концепції – визначив базові принципи нового урбанізму, частина яких має безпосереднє відношення до скульптурної урбаністичної концепції В. Цісарика [15]. Серед них, зокрема: 1) «пішохідна доступність»: більшість об'єктів – громадського обслуговування, мистецько-культурних, рекреаційних – мають знаходитись у максимальній близькості від житла і роботи; вулиці проєктуються за принципом зручності для пішохода, а не

автомобіля; 2) «взаємозв'язок»: мережа взаємозв'язаних вулиць, що забезпечує перерозподіл транспорту і полегшує пересування пішки; 3) «функціональність і різноманітність»: поєднання магазинів, контор, індивідуального житла в єдину структуру для людей різного віку, рівня статків, культури тощо; 4) «змішана забудова»: різноманітність типів, розмірів, цінового рівня будинків, розташованих поруч; акцент на естетиці, комфортності міського середовища, в якому архітектура і твори мистецтва набувають людського масштабу; 5) «екологічність»: мережа екологічно чистого транспорту, екологічні будівельні матеріали; широке використання велосипедів тощо; 6) «енергетична ефективність»: використання відновлюваних джерел енергії, створення умов для зменшення використання приватного автотранспорту [14]. Першим втіленням нового урбаністичного підходу в Америці стало містечко Сісайд у Флориді, створений за проектом Андрес Дюан і Елізабет Плейтер-Зайберк. У 1990-ті рр. компанією В. Діснея згідно з принципами нового урбанізму збудовано містечко Селебрейшн також у Флориді (США). Європейський приклад – це місто Йаркіборг у Швеції, стилістично оформлене згідно з історичними європейськими архітектурними традиціями [15].

Для Львова більшість положень концепції «нового урбанізму» є максимально дотичною до творчості скульптора В. Цісарика. Фігура Пікассо на вул. Зелений, 88 встановлена поруч із входом до нічного клубу, який носить ім'я знаменитого художника – кубіста-сюрреаліста (рис. 1). Встановили пам'ятник 13 червня 2009 р. на честь 12 річниці існування паб-клубу. Цей твір став першим в Україні, що увіковічнив пам'ять відомого митця ХХ ст. Невисокого зросту, середнього віку чоловік зображений босоніж у шортах, схрестивши руки на грудях, курить сигарету, яка згоряє і світиться червоним полум'ям. Такий погляд ідейників постаменту на творчу натуру художника є дивним для тих, хто не обізнаний з самим життям геніального митця. Як відомо, Пікассо мав звичайну чоловічу звичку: після роботи вийти на балкон і викурити цигарку і саме в такому вигляді він любляв працювати у своїй майстерні. Отже, скульптурний твір виглядає як коротка репліка, емоційна рефлексія на звичний творчий стан митця. Така ж коротка, як і його звичний підпис під його творами – «Picasso», попри багатослівний зміст його справжнього імені. До речі, пам'ятників Пікассо у всьому світі налічується не так вже й багато, всього – 16. Найоригінальніші з них це, звичайно, «Пікассо» (або «Пікассо у шортах» – усталилася й така його «побутова» назва) у Львові, сидячий на кубі Пабло Пікассо у Осієку (Хорватія), в компанії 4 художників – у Москві (Росія), дві натуралістичні скульптури в Малазі (Іспанія), велика голова Пабло в Кельце (Польща).

Рис. 1. Пабло Пікасо. Бронза, литво, 495×699. Львів

Певна частина львівських критиків вважає, що скульптор В. Цісарик став особливо відомим після того, як зробив у Львові на вул. Сербській пам'ятник австрійському письменнику, автору популярних романів і новел (передовсім, на еротичні теми) Леопольду фон Захер-Мазоху (рис. 2). Поруч – ресторан «Мазох», що приваблює туристів з усього світу. Заклад – у стилі мазохізму, на стінах – цитати з творів Мазоха. Туристи безперестанку фотографуються біля найвідомішого пам'ятника. На запитання кореспондента газети «Високий замок» – «Як вам працювалося над образом Мазоха?» – скульптор відповідає: «Дуже легко і швидко. Хоча деякі знайомі критикували тему – це ж мазохізм, збочення... Але мені було цікаво. За кілька годин я намалював ескіз. Показав замовникам, їм сподобалося. Потім купив книжку Мазоха і зрозумів, що ця людина не є «збоченцем», а глибокою та чуттєвою особистістю. Він тонко відчував психологію людей, їх взаємостосунки» [3].

Пам'ятники Мазоху, Пікассо, безіменним Бровару і Сажотрусу – це приватні проекти і приватні кошти. Таким замовленням, власне, є фігура сидячого Сажотруса (рис. 3), розташована на даху

ресторану «Дім легенд» (вул. Староєврейська, 48). Твір є, так би мовити, функціональним: у циліндр сажотруса можна кинути монету на щастя; монетка через отвір у циліндрі падає у водостічну трубу і нею скочується у скриню [16].

Рис. 2. Захер Мазох. Бронза, литво, 848×1280. Львів, 2015 р.

Вулиця Вірменська у Львові багата на незвичні пам'ятники. Біля і навіть на кафе «Гасова лампа» гостей зустрічають винахідники гасової лампи – Ян Зег та Ігнасій Лукасевич. Бронзовий Зег – за столом біля входу у заклад (рис. 4), а Лукасевич виглядає з вікна третього поверху [16].

Слід також зауважити, що доволі часто виникають проблеми з розумінням «урбаністичної креативності» та її застосуванням в контексті більш широкого поняття «культури урбанізму». Брендіві проекти, а не еволюція більш природної та довготривалої творчості сприймаються як вирішення проблеми на будь-якому рівні міста. Культурна архітектура та інші проекти, безумовно, займають свою нішу або стають найбільш успішними, коли їх будують на ширшому фундаменті урбаністичного відродження й креативності. Завдяки цьому культура і мистецтво стали відігравати дедалі важливішу роль у розвитку міст, що ілюструють, наприклад, найбільш успішні на сучасному Art-ринку британські програми «Міста культури» [14]. Поряд із формальним, проявилось і більш серйозне прагнення відтворити найкращі якості старовинного образу міста.

Рис. 3. Сажотрус на даху. Бронза, литво, 1280×855. Дах ресторану «Дім легенд», Львів, вул. Староєврейська, 48, 2010 р.

Рис. 4. Ян Зег. Бронза, литво, 869×651. Львів, вул. Вірменська, 20, 2008 р.

Історичну тему може продовжити чернець-бровар, пам'ятник якому з'явився на проспекті Свободи, 18. Скульптурна композиція зображає ченця, що несе на плечі барило з пивом, на торці якого вмонтований годинник (рис. 5). Пам'ятник розташований у центрі Львова біля ресторану «Вежа

крамарів». Кошти на виконання скульптури надала «Львівська пивоварня», яка по праву вважається найстарішою пивоварнею в Україні, відкритою ченцями ордену Єзуїтів у 1715 р. Саме цю дату і прив'язали популяризатори львівського пива до новоствореного пам'ятника: великий, бронзовий, заввишки у 2,5 м, львівський чернець-пивовар тримає на правому плечі барило з пивом, на боковій покришці якого вмонтований циферблат годинника зі справжніми стрілками, що показують час. Автор годинникового механізму – годинникар, львівський науковець О. Бурнаєв утілює оригінальний задум у життя: кожен охочий може перевести стрілки годинника у будь-яку сторону і встановити на свій розсуд час, але за декілька хвилин стрілки стануть на своє часове положення. Секрет «мудрого годинника» захований всередині бочки, у його механізмі, де використаний звичайнісінький магніт, що й притягує годинникові стрілки на своє місце. Стрілки-вказівники часу зроблені з восьми міліметрової сталі, і саме цей довговічний матеріал забезпечує роботу годинника навіть у дощову чи морозяну погоду. Циферблат «бочкового годинника» теж заслуговує на увагу: всі години на ньому позначені римськими цифрами, окрім двох – «17» і «15», що символізує ту саму дату започаткування історії львівського пивоваріння. Ще однією родзинкою скульптури Львівського Броваря є те, що кожних 17 годин і 15 хвилин механізм годинника виконує славетну мелодію – гімн Львівської пивоварні у виконанні знаменитого українського гурту «Пікардійська Терція» на слова А. Кос-Анатольського. А друга кришка пивної бочки знаменує своїм написом, що : «У Львові з давніх-давен варять пиво. Саме тут у 1715 році було засновано першу пивоварню України», і як знак підтвердження цього факту – зображена копія тієї чернечої печатки, якою завіряли всі постачання львівського пива у різні закутки світу [7].

Рис. 5. Львівський Бровар-чернець. Бронза, литва, 672×336. Львів, пр. Свободи, 18

Висновки. Сукупність мистецьких творів, технологічних і художніх інновацій, що складають мистецький доробок В. Цісарика, дає підстави констатувати його значний внесок у розвиток урбаністичної культури Львова, відмінний від інших художніх досвідів досліджуваного періоду.

Водночас, цей досвід дає підстави з позицій сучасного мистецтвознавчого аналізу стверджувати існування школи львівського скульптурного металу, представлені творами художнього литва, що може вважатися мистецьким явищем у загальноєвропейському контексті.

Дослідження доводить, що мистецький доробок В. Цісарика відповідає окремим положенням інноваційної концепції «нового урбанізму». Царина скульптурного металу все активніше виступає полем інформаційної діяльності: кращі технологічні досягнення, функціональні вироби і художні твори експонувалися на виставках, ставали об'єктом уваги засобів масової інформації, музейної і маркетингової промоції.

Перспектива подальшого дослідження визначається реальною можливістю розвитку наукової теми і проблематики урбаністичного мистецтва в архітектурному просторі українських міст із різноплановою архітектурною забудовою.

Список використаної літератури

1. *Архітектура Львова: час і стилі. XIII–XXI ст.* – Львів, 2008. – 720 с.
2. *Бень-Дронюк А.* До питання про художнє литво в Західній Україні в 20-30-х рр. XX ст. (діяльність фірми Брилинського) / А. Бень-Дронюк // Вісн. Львів. Нац. акад. мистецтв. – Львів, 2000. – С. 181–192.

3. **Бобкова С.** Володимир Цісарик: «Зараз я би Мазоха по-іншому зробив...» [Електронний ресурс] / С. Бобкова. – Режим доступу: // <http://wz.lviv.ua>
4. **Боньковська С.** Ковальство на Україні (XIX – початок XX ст.) / С. Боньковська. – Київ : Наук. думка, 1991. – 112 с.
5. **Волошенко В. О.** Художній метал в сучасному архітектурному середовищі України (міські рекреації другої пол. XX – поч. XXI ст.) / В. О. Волошенко // Вісн. Закарпат. худож. ін-ту : зб. наук. пр. – Ужгород : ЗХІ, 2015. – Вип. 7. – С. 142–146.
6. **Глазычев В. Л.** Урбаністика / В.Л. Глазычев. – М. : Европа, 2008. – 220 с.
7. **Пам'ятник львівському Пивовару** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://lviv-tourist.info/lvivskuj-ryvovar>
8. **Роготченко А.** Кузнечний мастер-клас в Києве / А. Роготченко // Мир металла. – 2003. – № 17. – С. 16–17.
9. **Селівачов М. Р.** Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / М. Р. Селівачов. – Київ : Ред. вісн. «Ант», 2009. – Вип. XVI. – 408 с.
10. **Сидор Е.** Художній метал в архітектурі Львова першої третини XX ст.: проблеми збереження / Е. Сидор // Вісн. Львів. Нац. акад. мистецтв. – Львів, 2008. – Вип. V. – С. 60–65.
11. **Шмагало Р.** Металообробні школи / Р. Шмагало // Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта. Бібліографія, документи, теорія. – Львів, 2013. – 518 с.
12. **Шмагало Р.** Мистецька освіта в Україні середини XIX – середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції / Р. Шмагало. – Львів, 2005. – 528 с.
13. **Шмагало Р.** Енциклопедія художнього металу / Р. Шмагало // Художній метал України XX – поч. XXI ст. – Львів, 2015. – Т. II. – 275 с.
14. **Урбаністика майбутнього: культура та креативність є ключовими чинниками розвитку міст світу** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://tyzhden.ua/Culture/35588>.
15. **CNU: Congress for the new urbanism** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.cnu.org>
16. **See more at** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tvoemisto.tv/news/top20_nezvychnyh_pamyatnykiv_lvova_66821.html#sthash.do9S7brv.dpuf

References

1. **Architecture of L'viv: is time and styles. XIII–XXI of century.** – L'viv, 2008. – 720 p.
2. **Ben-Droniuk A.** To the question about the artistic casting in Western Ukraine in 20–30-th XX of century (activity of firm Brylins'koqo) / A. Ben-Droniuk // Announcer of Lviv Academi Art. – L'viv, 2000. – P. 181–192.
3. **Bobkova S.** Volodymyr Cisarik: «Now I Mazokh a othe gates did» [Electronic resource] / S. Bobkova. – Mode of access : // <http://wz.lviv.ua>
4. **Bonkovska S.** Blaksmith on Ukraine (XIX is beginning of XX of century) / S. Bonkovska. – Kyiv : Scientificthought, 1991. – 112 p.
5. **Volozenko V. A.** An artistic metal is in the modern architectural environment of Ukraine (municipal recreations of the second half of XX – to beginning of XXI of century) / V. A. Volozenko // Announcer of the Zakarpattia artistic institute. Coll. of scient. works. – Uzhhorod: ZIA, 2015. – Prod. 7. – P. 142–146.
6. **Glazychev V. L.** Urbanism / V. L. Glazychev. – M. : Europe, 2008. – 220 p.
7. **Monument to the L'viv brewer** [Electronic resource]. – Mode of access : // <http://lviv-tourist.info/lvivskuj-ryvovar>
8. **Rogotchenko A.** Blacksmith's master-class is in Kyiv / A. Rogotchenko // TheWorld of metal. – 2003. – № 17. – С. 16–17.
9. **Selivachov M. R.** Lexicon of Ukrainian decorative pattern (iconography, nomination, styles, typology) / M.R. Selivachov. – Kyiv: Release of announcer «Ант», 2009. – Vyp. XVI. – 408 p.
10. **Sydor E.** Artistic metal in architecture of Lviv of first one third of XX of century: problems of maintenance / E. Sydor // Announcer of L'viv National Academi of Art. – L'viv, 2008. – Vyp. V. – P. 60–65.
11. **Zsmahalo R.** Metal-working schools / R. Zsmahalo // Encyclopaedia of artistic coolie of rook. Artistic education. Bibliography, documents, theory. – L'viv, 2013. – 518 p.
12. **Zsmahalo R.** Artistic education in Ukraine of middle of XIX is middles of XX of century: structures, methodology, artistic positions / R. Zsmahaloю – L'viv, 2005. – 528 p.
13. **Zsmahalo R.** Encyclopaedia of artistic metal / R. Zsmahalo // Artistic metal of Ukraine XX–XXI of century. – L'viv, 2015. – Т. II. – 275 p.
14. **Urbanism of the future: a culture and creativity are the key factors of development of the world cities** [Electronic resource]. – Mode of access : // <http://tyzhden.ua/Culture/35588>.
15. **CNU: Congress for the new urbanism** [Electronic resource]. – Mode of access: // <http://www.cnu.org>. – The name is from a screen.
16. **See more at** [Electronic resource]. – Mode of access: http://tvoemisto.tv/news/top20_nezvychnyh_pamyatnykiv_lvova_66821.html#sthash.do9S7brv.dpuf

L'VIV'S ART METAL AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY: THE URBANISTIC AND STYLISTIC TENDENCIES (ACCORDING TO THE SCULPTOR VOLODYMYR TSISARYK'S WORKS)

Voloshenko Victor, Graduate Student, L'viv National Academy of Arts

The tendencies of the development of the L'viv's art metal, especially the metal sculptural plastics of the early 21st century, are considered in the article. The role of the talented young sculptor's works, who was the graduate of the Lviv V. Tsisaryk National Academy of Arts is studied. The role of urbanistic tendencies in forming the artistically stylish features of modern metal plastic arts is outlined in this work. The basic attention is paid to the metal sculptural compositions of the artist whose creative work is introduced into the scientific art history process for the first time.

Key words: L'viv, art metal at the beginning of the XXI century, Volodymyr Tsisaryk, urbanistic and stylistic tendencies of the creative works.

UDK 745.03(671.672)

L'VIV'S ART METAL AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY: THE URBANISTIC AND STYLISTIC TENDENCIES (ACCORDING TO THE SCULPTOR VOLODYMYR TSISARYK'S WORKS)

Voloshenko Victor, Graduate Student, L'viv National Academy of Arts

The aim of the article. The aim of the article is to study the characteristics of the L'viv's art metal at the beginning of the XXI century, first of all, major trends and artistic and stylistic features of metal sculpture plastic art. The tasks should include: defining the study questions state, the role of the art education and exhibition motion, the detection dynamics and peculiarities of the artistic and stylistic features of metal sculptures in the works of sculptor V. Tsisaryk in the context of urban cultural trends in L'viv.

Research methodology. The base is the art analysis method of the V. Tsisaryk's sculptural works created during the beginning of the XXI century in different areas and sites of L'viv – walking, recreation, and architecture. The advanced version of the study led to the use of an integrated approach using architectural and structural, descriptive, comparative methods.

Results. The combination of art works, technological and art innovations that make V. Tsisaryk's artistic heritage gives grounds to conclude his significant contribution to the urban culture of L'viv, which is different from other artistic experiences of the period. This experience gives the reason, from the standpoint of modern art analysis, to assert the existence of the L'viv sculptural metal school presented by casting art works, which can be considered as the art phenomenon in the European context. The research shows that V. Tsisaryk's artistic legacy corresponds to certain provisions of an innovative concept of «new urbanism». Sculptural metal is increasingly acting as a field of information activity: the best technological advances, functional items and works of art exhibited, have become the object of media attention, museum marketing and promotion.

Novelty. The novelty of the research results is based on the introduction of the new data about the stylistic features of V. Tsisaryk' bronze sculptures and its influence on the formation of the urban trends of the L'viv contemporary art metal.

The practical significance. The practical significance of the publication is caused by the possibility of applying the research results in the scientific research, scientific-educational and artistic-critical activity.

Key words: L'viv, art metal at the beginning of the XXI century, Volodymyr Tsisaryk, urbanistic and stylistic tendencies of the creative works.

Надійшла до редакції 21.10.2017 р.

УДК 7.091.4

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МУЗИЧНИХ ФЕСТИВАЛІВ ВІННИЧЧИНИ

Москвічова Юлія Олександрівна, кандидат мистецтвознавства,
викладач кафедри музикознавства та інструментальної підготовки,
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського,
м. Вінниця
julia.moskvichova@gmail.com

Стаття присвячена аналізу особливостей розвитку мистецьких процесів на Вінниччині періоду державної незалежності України. Розглянуто тематику міжнародних музичних фестивалів регіону. Виокремлено провідні функції та соціокультурні завдання окремих фестивалів. Досліджено тенденції розвитку фестивального руху Вінниччини від заснування перших акцій до становлення широкомасштабних міжнародних культурно-мистецьких проєктів. Визначено роль музичних фестивалів у розвитку культури й мистецтва області.

Ключові слова: фестивалі, Вінниччина, фестивально-конкурсний рух, культурно-мистецькі проєкти.